

SAYI: 2013/02

Ankara,01/02/2013

KONU: Defter Tasdikleri Hak.

SİRKÜLER

Mükelleflerin Türk Ticaret Kanunu ve Vergi Usul Kanunu uyarınca tutmaları ve tasdik ettirmeleri gereken defterleri hakkında aşağıdaki hatırlatmaların yapılmasına gerek görülmüştür.

1. Türk Ticaret Kanunu'na Göre Tutulması ve Tasdik Ettirilmesi Zorunlu Olan Defterler:

1.1. Açılış Onayı

Bilindiği üzere 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Kanunun "Defter Tutma Yükümlülüğü" başlıklı 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, fiziki ortamda tutulan;

- Yevmiye Defteri,
- Defter-i Kebir,
- Envanter Defteri,
- Pay Defteri,
- Yönetim Kurulu Karar Defteri,
- Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defterinin,

Açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanılmadan önce noter tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı **faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere** yaptırılır.

Buna göre, hesap dönemi takvim yılı olan mükelleflerin yukarıda sayılan defterlerini **31 Aralık 2012** tarihine kadar; **özel hesap dönemine tabi** mükelleflerin ise **hesap dönemlerinin başladığı tarihten önceki ayın sonuna kadar** notere onaylattırmaları gerekmektedir.

Daha önceki dönemlerde onaylatılmış bulunan **pay defteri** ile **genel kurul toplantı ve müzakere defteri, yeterli yaprakları** bulunmak kaydıyla **açılış onayına** gerek olmaksızın izleyen faaliyet dönemlerinde de kullanılmaya devam edilebilir.

Ticaret şirketlerinin ticaret siciline tescili sırasında defterlerin açılış onayları, Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından da yapılabilir.

1.2. Kapanış Onayı

Türk Ticaret Kanunu'nun 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca, **yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defterinin kapanış onayının, izleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının** sonuna kadar notere yaptırılması zorunludur. Buna göre, hesap dönemi takvim yılı olan mükelleflerin söz konusu defterlerinin kapanış onaylarını **31 Mart 2013** tarihine kadar yaptırmaları gerekir.

2. Vergi Usul Kanunu'na Göre Tutulması ve Tasdik Ettirilmesi Zorunlu Defterler:

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 64 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasında, bu Kanuna tabi gerçek ve tüzel kişilerin 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile 175 inci ve mükerrer 257 inci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu; bu kanunun defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, aktifleştirme, karşılıklar, hesaplar, değerlendirme, saklama ve ibraz hükümlerinin Vergi Usul Kanunu ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına, vergi kanunlarına uygun olarak vergi matrahının tespit edilmesine ve buna yönelik mali tabloların hazırlanmasına engel teşkil etmeyeceği hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenleme uyarınca mükelleflerin Türk Ticaret Kanunu yanı sıra Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve tasdike ilişkin hükümlerine de uymaları zorunludur.

2.1. Vergi Usul Kanunu Uyarınca Tutulması Gereken Defterler:

Vergi Usul Kanunu uyarınca, mükelleflerin durumlarına göre tutmaları gereken defterler Kanununun 182 ila 213 üncü maddeleri arasında belirtilmiştir. Buna göre, mükelleflerin durumlarına uygun olarak; yevmiye defteri, defter-i kebir, envanter defteri, işletme defteri, serbest meslek kazanç defteri ile imalat defteri, kombine imalatta imalat defteri, bitim işleri defteri, yabancı nakliyat kurumlarının hasılat defteri, ambar defteri ve çiftçi işletme defteri tutmaları gerekmektedir.

2.2. Vergi Usul Kanunu Uyarınca Tasdike Tabi Defterler:

Bu defterlerden tasdike tabi olanlar Vergi Usul Kanunu'nun 220 inci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre;

- Yevmiye ve Envanter Defteri,
- İşletme Defteri,
- Çifti İşletme Defteri,
- İmalat Defteri,
- Yabancı Nakliyat Kurumlarının Hasılat Defteri,
- Serbest Meslek Kazanç Defterinin,

Tasdiki zorunludur.

2.3.Tasdik Zamanı:

Vergi usul Kanunu'nun "Tasdik Zamanı" başlıklı 221 inci maddesinde, bu defterleri kullanacak olanların tasdik işlemlerini aşağıda yazılı zamanlarda yaptırmaları gerektiği hükme bağlanmıştır.

Buna göre;

- Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda;
- Hesap dönemleri Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda;
- Yeni işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler, işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafliktan çıkma tarihinden başlayarak 10 gün içinde;
- Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları kullanmaya başlamadan önce;

Defterlerini tasdik ettirmek zorundadırlar.

Mükelleflerin yukarıda yer verilen kanun hükümlerini dikkate alarak, Türk Ticaret Kanunu'na göre tasdike tabi defterlerinin yanı sıra, Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen ve tasdiki zorunlu bulunan defterlerden durumlarına göre tutulması gerekli olanları da en geç **31. Aralık 2012** tarihine kadar tasdik ettirmeleri gerekir.

2.4.Tasdiki Yenileme (Ara Tasdik):

Vergi Usul Kanunu'nun "Tasdiki Yenileme" başlıklı 222 inci maddesinde, defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenlerin **Ocak** ayı, hesap dönemleri Maliye Bakanlığı'nca tespit edilenlerin **bu dönemin ilk ayı** içinde tasdiki yenilemeye mecbur oldukları hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, hesap dönemi takvim yılı olan mükelleflerin **2012** yılına ait defterlerini **2013** yılında da kullanmak istemeleri durumunda **Ocak** ayı içerisinde tasdik yenilemeleri mümkün bulunmakla birlikte, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda tasdik yenilenmesine ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiş olduğu dikkate alınarak, anılan Kanunun tasdik mecburiyeti getirdiği defterlerin **ara tasdike** tabi tutulması halinde 562 inci maddesinde öngörülen **idari para cezasına** maruz kalabileceklerinin göz önünde bulundurulması gerekir.

3. Defter Tasdiklerinin Yapılmaması veya Geç Yapılmasının Sonuçları:

3.1.Türk Ticaret Kanunu Açısından;

Defter onaylarını yaptırmayan gerçek veya tüzel kişiler, Türk Ticaret Kanunu'nun 562. maddesi uyarınca **4.000 TL** idari para cezasıyla cezalandırılır. Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde bu ceza, mahalli en büyük mülki amir tarafından verilir.

3.2.Vergi Usul Kanunu Açısından;

Vergi Usul Kanunu'nun 352 inci maddesi uyarınca, tasdike tabi defterlerin Kanunda belirtilen sürelerin sonundan itibaren;

- Bir ay içinde tasdik ettirilmesi **II. derece** usulsüzlük fiili,
- Bir aydan daha sonra tasdik ettirilmiş olması ya da hiç tasdik ettirilmemiş olması **I. derece** usulsüzlük fiili,

Olarak tanımlanmıştır.

Tasdiki zorunlu olan defterlerden herhangi birisinin tasdik işleminin yaptırılmamış olması halinde **I. derece usulsüzlük cezası 2 kat** olarak uygulanır ve mükellefin dönem matrahı 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının 3 numaralı bendi uyarınca **resen** takdir edilir. **Defterini kanuni süresinin sonundan başlayarak 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirenler, hiç tasdik ettirmemiş sayılır.**

Cihat ÇETİNKAYA
Yeminli Mali Müşavir
Yönetim Kurulu Başkanı

ÜSTADIM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Cinnah Cad. Vardar İş Merkezi No: 52/2 06680 Çankaya - Ankara

Tel: 0 312 440 26 66 - 0 312 440 25 55 Fax: 0 312 440 25 00

www.ustadimymm.com - www.ustadyymm.com

E-mail: bilgi@ustadimymm.com